

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 400 Lei

Director: Pr. N. VASIU

Redacția și Administrația:
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Sărbătoarea Ardealului

Guvernul Țării a hotărât ca în anul acesta să se sărbătorească în mod deosebit aniversarea Unirii Ardealului cu patria mamă.

Toată suflarea românească își îndreaptă deci privirea, la 1 Decembrie, spre Alba-Iulia, acest simbol etern al unității noastre naționale.

Și vor fi aici nu numai aceia care trăiesc liberi între hotarele ciuntite ale României de azi, ci își vor trimite sufletul lor îndurerat și aceia pe care destinul i-a dat din nou pradă dușmanului milenar.

Intocmai ca în 1918, va vibra cu aceeași intensitate simțământul unității noastre naționale, dar dacă delirul conștiinței de a fi creat un nou stat mare, printre celelalte state ale lumii, nu va putea să izbucnească în imnuri de triumf ca atunci, reculegerea de acum, în obșteasca noastră tăcere, va fi cel mai sfânt prilej pentru hotărârea de a reface vechile granițe etnice.

Poporul Român este, ca în tot trecutul său, un popor al păcii și al ordinii internaționale. Mijloacele sale pe planul raporturilor dintre state și neamuri au fost totdeauna pe cât de civilizate, pe atât de pacifice. Suferințele sale milenare și sacrificiile pe care puține alte popoare le-au dat pentru a evita conflagrațiuni războinice în aceasta parte a Europei, sunt suficiente mărturii ale onestității neamului românesc.

Nu ne-am răzbunat pentru opresiunile din trecut, n'am răspuns cu ură valului de ură cu care am fost acoperiți și nu am trecut prin foc și sabie națiunile pe care dreptatea istorică ni le-a adus sub stăpânire.

Au fost motive mii și am avut prilejuri destule să recitificăm acțiunile politice, care au căutat să ne desnaționa-

lizaze sau chiar să ne distrugă, în propriul nostru pământ strămoșesc, și totuși principiile noastre de adevărată moralitate nu ne-a mănât sufletul spre o asemenea politică barbară.

Până acum am crezut că dreptul la viața națională unitară se poate dobândi și păstra numai cu respectarea desăvârșită a unui ideal de legalitate față de oameni și state.

Evenimentele acestui an ne-a deșteptat însă conștiința ca neam, pentru înțelegerea adevărată a realităților, cucerite cu forța și tăria necruțătoare.

Imperativul acestui nou drept al popoarelor să ne conducă deci de acum înainte, și disciplinați și încrezători să pășim, fără șovăire, pe drumul istoriei unde ne îndreaptă Alba-Iulia și unde-și așteaptă salvarea Ardealul însângerat cu fiii săi umiliți.

Pr. N. Vasiliu

Catedrala Incoronării din Alba-Iulia

IDEI DESPRE

UNIREA ARDEALULUI

La adunarea națiunii române din Alba-Iulia când, la 1 Dec. 1918, s'a proclamat Unirea pe vecie a Ardealului cu patria mamă, au rostit strălucite cuvântări, toți fruntașii neamului, din acele vremuri.

Discursul d-lui Iuliu Maniu a sintetizat însă întreaga gândire și simțire a poporului, hotărât să nu mai trăiască sub asuprire străină și să-și apere libertatea și independența națională. Se cuvine deci să reinprospătăm în aceste zile tragice măcar acele părți pe care, aceia cari le-au auzit cu urechile lor, nu le vor uita, cât vor trăi, iar aceia care nu s'au învrednicit de măreția clipelor de atunci, să le cunoască astfel, săpându-le adânc în conștiința lor.

„Unde vom găsi, — spunea

dl Maniu, — întreaga forță proprie care ne poate menține în viitor și ne poate garanta mărirea și gloria neamului totdeauna? Aceasta putere rezidă în unitatea neamului românesc de pretutindeni, căci unitatea politică este consecința logică a trecutului nostru istoric și este o absolută necesitate, un drept indiscutabil, în urma unității noastre etnice, căci avem aceeași limbă, aceeași cultură, aceleași tradiții și aspirații.

Cine poate să conteste ființei noastre naționale dreptul de a-și croi singură soarta, de a se conduce ea însăși și de a-și constitui un singur trup, când

sufletul îi este unul singur și întreg?

Insușirile specifice cu care contribuie neamurile la înmulțirea civilizației, nu se pot afirma și dezvolta sub o stăpânire streină și divizată. Este nevoie de o cărmuire conștientă, unitară și specifică. **Datoria noastră este să fondăm statul național dacă nu vrem să fim acoperiți de disprețul lumii civilizate.** Cu atât mai mult suntem în drept să pretindem Unirea cu cât aici a fost leagănul românismului.

Așa am crezut atunci și așa vom crede, cât vom fi Români.

ZILELE DE LUMINA DIN 1918

La adunarea națională din Alba-Iulia, când la 1 Decembrie 1918, au luat parte 150.000, veniți din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, s'a pus temelia indestructibilă a unirii tuturor Românilor, într'un singur stat național-românesc.

După proclamarea unirii, s'a trimis Regelui Ferdinand I. la București următoarea telegramă:

„Adunarea Națională a Românilor din Ardeal, Banat și Țara Ungurească, ținută la Alba-Iulia, glorioasa cetate a lui Mihai Viteazul, a decretat într'un elan de entuziasm fără margini, cu unanimitate, unirea teritoriilor sale cu Regatul României. Vestindu-Vă hotărârea aceasta care încoronează aspirațiile de veacuri ale neamului românesc, rugăm pe Majestatea Voastră să primiți omagiile ce venim a Vi le exprima cu profundă supunere. Trăiască M. S. Regina Maria. Trăiască Augusta Lor Familie. Trăiască România Mare!”

Regele Ferdinand I. a adresat Adunării Naționale din Alba-Iulia următorul mesagiu: „Ves-tea fericită, care Mi-se comunică din vechea cetate a lui Mihai Viteazul, — înaltul fapt al Unirii cu vechiul Regat al României, — umple inima Mea de o bucurie indescriptibilă. Mulțumesc Atotputernicului că mi-a fost dat cu vitejia soldaților mei

a contribui la acest mare act și de a trăi alături cu poporul Meu aceste momente sublime. Cum am suportat cu voi suferințele și durerile, împărtășesc cu voi bucuria care acum e a tuturor Românilor. Traiască România Mare și indivizibilă”.

În aceeași zi de 1 Decembrie, în timp ce *Ardealul s'a declarat unit cu România mamă, pe vesie*, a înfruntat triumfal Regele în fruntea armatei sale și însoțit de generalul Berthelot în București.

Capitala Țării era ca și în delir. Sosise vestea unirii Ardealului. Regele a rostit atunci aceste cuvinte: „Salutând printre noi pe solii din țările românești, care ne-au adus din partea fraților lor aceste bune vești, să-mi fie îngăduit să aduc prinosul meu de adâncă și neperitoare recunoștință poporului Meu și tuturor bărbaților cu iubire de neam, care în patriotismul lor cald, cu sfatul lor chibzuit, cu voința neștrămutată, M'au ajutat pe Mine și pe Țară să putem înfăptui visul nostru secular”.

Discursul de încheiere al măreței Adunări naționale dela Alba-Iulia l'a ținut episcopul Aradului, P. S. S. dr. Ioan Pap, spunând: „Ne-am prezentat aici în deosebi cu scopul și dorința că precum antecesorii noștri, vrednici de pomenire, episcopi de pe vremuri au suspinat împreună cu clerul și poporul credincios sub povara sistemului de impilare a tot ce a fost românesc, acum tot împreună cu clerul și poporul nostru să prăznuim bucuria zilei, în care ne-a răsărit și nouă soarele dreptății, care ne este chezașia unei vieți viitoare ca națiune românească liberă și unică îndreptățită a dispune de soarta sa prezentă și viitoare”.

În ziua de 12 Decembrie 1918 s'a prezentat Regelui o delegație specială pentru prezentarea actului Unirii. Aici Vasile Goldiș a spus următoarele: „Această Unire este o pretențiune a istoriei și o cerință a civilizației omenesti. Ea este o cerință a istoriei, fiindcă neamul românesc dela zămisirea sa și până astăzi a rămas unul și același etnicăște nedespărțit, posedând în aceleași margini geografice pământul lui Traian.

Dar Unirea tuturor Românilor într'un singur stat este totodată și o pretențiune a civilizației omenesti. Progresul acestei civilizațiuni pretinde comunitatea națiunilor într'o unire de ordin național superior, care să asigure libertatea și dreptatea deopotrivă pentru toate națiunile mici și mari.

Ca națiune etnicăște și geografică unitară, dar politicăște bucăți, aceasta comunităților este o imposi-

și se gândea, România Mare.

O lămurire în legătură cu „TATĂL NOSTRU”

Cultul religios creștin este foarte complex și deaceia este destul de greu să se respecte norme uniforme în exercițiul lui. Totuși, părțile esențiale și mai des folosite în manifestarea externă a cultului, ar trebui să fie aceleași și pentru preoți și pentru credincioși

Cu toate acestea nici în privința celor mai frecvent întrebuite acte de cult nu s'a putut încă ajunge la o regulă uniformă.

Iată cazul rugăciunii domnești „Tatăl Nostru”. În mod curent se spune, când „pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi”, când „pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi”.

Care dintre aceste două forme de cerere este forma corectă? În Sfânta Scriptură din 1936, aprobată de sfântul Sinod, se află la Matei: „pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi (c. 6. v. 11.), iar la Luca: „pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă în fiecare zi”.

Liturgiile și Cărțile de rugăciune reproduc, când o formă, când alta. În Ardeal, deși în Liturgia tipărită la Sibiu în 1902, se află sub forma „pâinea noastră cea spre ființă”, totuși toată lumea spune: „pâinea noastră cea de toate zilele” și astfel este reproducă rugăciunea și în cartea de rugăciune „Pâinea Vieții”, editată de consiliul eparhial al Clujului.

În vechiul Regat se uzitează mai mult „pâinea noastră cea spre ființă”,

În „Mărturisirea ortodoxă” tradusă cu aprobarea mitropolitului Miron Romanul, în Sibiu la 1877, cu toată autoritatea avut înainte sa traducere românești anterioare și cu toate că recunoaște că lucrarea este „un compendiu de dogmatică” și deci s'a silit să traducă „pe cât se poate de exact”, totuși reproduce „Tatăl Nostru”, zicând: „pâinea noastră cea de toate zilele”. (Part. II. întreb. VIII).

„Mărturisirea ortodoxă” a lui Petru Movilă a fost scrisă în limba greacă și în textul original rugăciunea domnească este redată după Sft. Evanghelie a lui Matei, astfel: *ton arton hemon ton epusios dos hemin semeron*. Adjectivul *epusios* se întrebuintează în Testamentul Nou cu înțelesul: destinat pentru ziua următoare, sau zilnic (ad diem, quotidianus), iar *arton epusios* înseamnă hrană necesară folosinței zilei următoare (victus usibus sequentis diei inserviens).

Că aceasta accepție a cuvântului este verosimilă rezultă din faptul că aceasta cerere în latinește sună: „panem nostrum *quotidianum* da nobis hodie”. Asemenea este în Das Neue Testament a lui Luther: „*unser täglich Brot gib uns heute*”, iar în traducerea franceză este: „dones nous aujourd'hui *notre pain de chaque jour*”.

Deci după interpretarea etimologică și sensul dat în traducerea Bibliei în limba diferitelor popoare expresiunii ton arton ton epusios, în românește trebuie să se spună, corect: „pâinea noastră cea de toate zilele” și nu „cea spre ființă”.

Totuși în răspunsul dat de „Mărturisirea ortodoxă” la întrebarea asupra cuprinsului cererii: „pâinea noastră cea de toate zilele”, sensul este acela din forma „cea spre ființă”. Motivele sunt următoarele: 1) pâinea este a se înțelege în mod figurat și însemnează „hrana cea mai presus de fire a sufletului nostru” 2) pâinea însemnează aici „cuminicarea cu trupul și sângele lui Christos” pentru a avea în noi „împărăția cereurilor a lui Dumnezeu”; 3) numai ca ultim element i se poate atribui sensul de mâncare corporală.

În acest caz însă epusios nu mai derivă dela verbul *epienai* sau *epeimi*, ci este un derivat dela *usia* (verb *eimi*), care în-

semnează existență, ființă (es-sentia, substanța), deci are un înțeles figurat, ceea ce, cu toată motivarea de mai sus, este mai greu de admis, fiindcă rugăciunea „Tatăl Nostru” ne-a dat-o Christos, pentru a să corespundă nevoilor, reale și imediate, ale oamenilor.

Se va zice deci „pâinea noastră cea de toate zilele”, fiind înțelesul cel mai adecvat scopului rugăciunii domnești.

De asemenea este greșit să se încheie „Tatăl Nostru” cu cererea a șaptea, fără a se rosti adeverata încheiere: „*Că a Ta este împărăția și puterea și mărire în veci, amin*”. Căci „Tatăl Nostru” se spune după forma sa cuprinsă în sfta *Evanghelie* după Matei și nu după aceea a lui Luca și deci trebuie astfel spus și de preoți și de laici, deopotrivă.

„Mărturisirea ortodoxă” este categorică în această privință, învățând: „deaceia nu trebuie să se despartă niciodată aceste cuvinte dela rugăciunea Domnului, fiindcă chiar judecata noastră ne arată, că preotul le zice în timpul rugăciunilor publice *numai* pentru autoritate, după porunca Bisericii”.

Socotim că, având în vedere aceste lămuriri, se vor putea evita nepotrivirile ce lasă nedumiriri în mintea celor care ascultă rugăciunea domnească spunându-se până și de preoți, când într'un fel, când într'altul, dar nici decum de toți la fel.

Pr. N. Vasile

Hotărârea istorică dela 1 Dec. 1918

Adunarea națională dela 1 Decembrie 1918 a hotărât în unanimitate și în mijlocul celei mai conștiente însuflețiri, — aceasta va rămâne pentru toate timpurile programul existenței naționale a Ardealului, — următoarele:

I. Adunarea Națională a Tutoilor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia, în ziua de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918 decretează unirea acestor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Murăș, Tisa și Dunăre.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român adunarea națională proclamă următoarele:

1) Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor celor alcătuiască.

2) Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

4) Înăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârstă de 21 de ani la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4) Desăvârșita libertate de presă, asociare și întrunire; liberă propagandă a tuturor gândurilor omenesti.

5) Reforma agrară radicală. Principiul conducător al acestei politici agrare pe de o parte, promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potențarea producției.

IV. Adunarea națională dă expresiune dorinței sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comunitatea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimine războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină memoriei acelor bravi Români care în acest războiu și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

Acestea sunt punctele principale cu caracter politic, confesional și social din hotărârea adunării naționale dela 1 Decembrie 1918.

La mormântul lui Eminescu nu este cruce

Talentatul scriitor Al. Lascarov-Moldovanu, cutreerând cimitirul Bellu din București, a aflat prin surprindere că la mormântul genialului nostru poet, Mihail Eminescu, nu se află sfânta cruce. Toate mormintele din acest cimitir au semnul creștinesc al odihnei de veșnicie, numai Eminescu își doarme somnul etern, fără cruce.

Este într'adevăr o surprinzătoare constatare, dar în același timp și cu deosebit tâle.

Eminescu a murit în 1889, în cea mai cumplită mizerie morală și materială. „Dacă vă este cu puțință de a-mi veni în ajutor, vă rog a o face cât de curând, căci cea mai neagră mizerie mă amenință”, scrie el cuiva în 1887. Generația lui nu l'a înțeles și nu l'a ajutat cât timp a trăit. După moarte s'a crezut, cu atât mai mult, că este suficient dacă intelectualitatea îi cunoaște și-i admiră opera poetică.

Cât pentru suflet și pentru „pământul dat pământului”, generația beneficiară a geniului său creator, la ce bun să-i mai acorde respectul creștinesc, când vorba lui:

„Azi când fraza lustruită nu ne poate înșela,
Astăzi alții sunt de vină, domnii mei, nu este așa?
Prea v'ați arătat arama, sfășând această țară,
Prea făcure-ți neamul nostru de rușine și oară,
Prea v'ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,
Ca să nu s'arate odată, ce sunteți“.

O zi în Ardealul ocupat

În numărul din 21 Noembrie a. c. al ziarului „Unirea din București”, se publică sub acest titlu constatările din Ardealul cedat, ale redactorului V. M.

În Ungaria există organizația politică „Cruaile cu săgeții” care supralicitează orice acțiune menită să distrugă elementul românesc din Ardeal. La un moment dat, aceasă organizație voia să facă o lovitură de stat, punând mâna pe putere.

În continuare se spun următoarele în menționatul articol:

Măsurile de apărare ale guvernului s'au resimțit până în teritoriul ocupat. Jandarmii au ocupat militaricește satele, iar la Cluj și în celelalte orașe, autoritățile și armata au veghiat grăbit timp de două zile și două nopți. Deși „cruaile cu săgeți” nu au partizani în Ardealul obținut prin arbitrajul dela Viena, ci din contră, ostilitatea muncitorilor și a marelui masă de securi, guvernul a fost totuși deosebit de vigilent aici, pentruca nu cumva lovitură de stat dela Budapesta să prilejuiască revolte populare noi trebuie să reținem aici un singur lucru, care ne interesează și anume, că atât partidul guvernamental, cât și „cruaile cu săgeți” sunt de comun acord asupra politicii externe. Cele două tabere sunt de comun acord asupra politicii externe. Cele două tabele se concurează doar în domeniul agresivității. Unii urmăresc o politică imperialistă și denouă cuceriri teritoriale printr'o acțiune diplomatică de culise — pe care o apreciază ca foarte eficace — iar ceilalți vor să asigure aspirațiile milenare ale Sfântului Ștefan, direct prin lecțiuni aventuricioase.

Fact este că guvernul lasă liberă orice manifestație cu scopuri de mărire teritorială și că solitaritatea grupărilor politice împotriva statelor sucresoare monarhiei austro-ungare este perfectă. În ultimele două săptămâni „cruaile cu săgeți” aproape au abandonat programul revizuirilor sociale și desființarea feudalismului agrar, după cum guvernul a devenit foarte conciliant față de libertatea de acțiune a crucilor cu săgeți.

Nu există de asemeni nici o diferență în ce privește atitudinea față de minorități. Programul este comun și el pleacă dela ideea că trebuie apărută cu ultima energie suveranitatea integrală a statului maghiar, față de popoarele conlocuitoare.

Când e vorba să se obțină avantaje dela puterile Axei, ungurii, indiferent de nuanță, devin germanofili și italo-fili din

oficiu, iar când e vorba ca Budapesta să facă vreo concesione în vederea noui așezări a Europei, toate grupările, fără excepție, se trec de a fi șampionii independenței și libertății coroanei Sfântului Ștefan,

Am putut citi chiar în această zi, într'un ziar din Cluj, un omagiu adus înțelepciunii ungurești care a știut pe de-o parte să realizeze o omogenitate de gândire și aspirații în materie revizionistă iar de de altă parte să se susțină cu multă abilitate oricărui angajament internațional cu privire la statutul minorităților.

Obligațiile mai recente, luate la Viena, în August 1940, sunt și ele călcate față de minoritatea românească.

Din contră, spiritul agresiv, crește din zi în zi, față de românii din Ardealul ocupat. La Satu-Mare și Oradea Mare s'a interzis să se vorbească românește, sub amenințarea unor sancțiuni severe. În Maramreș, liturghiile sunt controlate de către agenții speciali ai ministerului de interne. În Năsăud, țărani români li s'a interzis vânzarea pe piață a oricărui produs, fără o autorizație specială. În Someș, satele românești n'au dreptul să se aprovizioneze din alte județe cu produsele cari le lipsesc.

Aeevărul este că Ungaria s'a realizat o înțelegere tactică a tuturor factorilor cu răspundere pentru desființarea ființei naționale a minorităților, iar cei mai dârzi pe linia aceasta sunt tocmai așa zișii național-socialiști unguri.

O valoroasă lucrare despre limba română

De curând dl Sextil Pușcariu, învățatul rector al Universității „Reg. Ferdinand I.” din Cluj, a dat publicității o deosebit de importantă operă filologică. Este studiul intitulat: „Limba Română”, care poate fi considerat ca sinteza celor 40 de ani de muncă științifică. Lucrarea aceasta studiază limba românească, în evoluția sa istorică, pe temeiul condițiilor sociale, geografice și istorice ale poporului nostru.

Este o adevărată reconstrucție a sufletului nostru național după mărturiile vii ale limbii vorbite. Materialul imens cuprins în Atlasul Limbii Române, este utilizat cu un desăvârșit simț eritic, încât concluziunile operei sale slujesc în cel mai înalt grad la soluționarea problemei mult discutată asupra continuității neamului nostru în granițele noastre etnice.

Este o datorie a fiecărui român să o citească.

Raportul dintre Statul Român și grupul german din România

În cadrul „Orei Germane” dela Radio din București, dl. Andreas Schmid, președintele grupului etnic german din România a definit raportul dintre Statul Român și Germanii din țara noastră.

În urma încadrării Statului Român în sistemul politic al axei, Germanii din România nu mai sunt minoritari ci resortisanți ai Germaniei, și mijlocitori între cele două state. S'au așezat bazele unui nou drept al grupurilor etnice, în virtutea căruia grupul etnic german este persoană juridică de drept public. Voința națională și puterea executivă în interiorul grupului emană dela Partidul muncitoresc național-socialist german, având dreptul să elaboreze pentru membrii lui norme de drept referitoare la viața lui proprie. Dsa a mai spus: „Conducătorul nostru Adolf Hitler, prin garanțiile ce a dat Statului Român și prin trimiterea de trupe germane de instruire ca dovadă practică a acestor garanții, a indicat modul de colaborare. Prin aceasta servim interesele comune ale Patriei Noastre-Mume și a țării noastre și avem prin aceasta credința într'un mare viitor comun.”

A murit protopopul IOAN MOȚA

În ziua de 20 Noembrie a. c. a încetat din viață, în spitalul Așezămintelor Príncipeasa Elena din București, fostul paroh și protopop din Orăștie, părintele Ion Moța.

Moare în vârstă de 72 ani, fiind născut la 1868, în comuna Nojac jud. Hunedoara. Studiile liceale și le-a făcut la Blaj și Brad, iar teologia la Sibiu. A fost hirotonit preot la 1899, fiind ales paroh al parohiei fruntașe Orăștie, unde a și rămas până la sfârșitul vieții sale.

A fost cunoscut mai ales ca întemeietor și redactor al gazetei populare „Libertatea”, care avea și adausul ilustrat „Foaia interesantă”. Gazeta aceasta a fost cea mai răspândită foaie a Românilor ardeleni, în era maghiară. Influența acestei gazete a fost cât se poate de mare pentru întărirea conștiinței naționale în marile masse populare.

Din cauza sprijinului dat politicii naționale ardeleni, a fost nevoit să se refugieze în

≡ P A G I N A O F I C I A L A ≡

Nr. 953—1940

Concurs

În conformitate cu dispozițiile On. Minister al Cultelor, ordinul Nr. 47521 delat 14 Oct. 1940, Nr. 52929, Nr. 51626 și Nr. 53602 delat 12 Noemvrie 1940, parohiile devenite libere sub orice formă, se vor întregi cu observarea formalităților reglementare. În consecință prin această publicăm concurs din oficiu, la parohiile de mai jos, cu termen de opt zile delat apariția acestui conmar în gazeta noastră oficială „Renașterea”.

I. Parohii libere în buget:

1. Arada I. protop.-atul Câmpeni
2. Vidra de jos „ „
3. Cetea I. „ Aiud
4. Cristești „ „
5. Geoagiul de sus „ „
6. Mogoș Mămăligani „ Lupșa
7. Poiana „ Turda
8. Cacova Ierii „ Alba Iulia

II. Parohii libere prin pensionarea titularilor.

1. Secătura I. protop. Câmpeni
2. Săleiu de jos „ Lupșa
3. Suprapietri „ „
4. Valea Geogelului „ „
5. Poșaga de jos „ „
6. Sohor „ Abrud
7. Râpa Rămetului „ Aiud
9. Cârna I. „ Alba Iulia

III. Parohii libere prin trecerea ieromonahilor la mănăstiri.

1. Lăpușești prot. Cluj Huedin
2. Răcățan „ Alba Iulia
3. Corna „ Abrud
4. Orăști „ Lupșa

Parohii libere prin optarea titularilor pentru postul de învățător.

1. Ceagz (Pietroasa) prot. Turda
2. Jara „ „
3. Cerghid „ Luduș
4. Sărbenedic „ „
5. Papiu Ilarian „ „
6. Bucium Muntari „ Abrud
7. Pătrângenii „ „
8. Rămeș Sat „ Aiud

La aceste parohii pot concura în termenul de mai sus, preoții actuali din cuprinsul vicariatului precum și preoții refugiați din eparhia Clujului. Candidații de preoți vor putea reflecta la parohii fără concurenți sau la parohii nebugetate având însă obligația să dea o declarație că nu reflectează la salari până la luarea parohiei în buget, conform dispozițiilor On. Min. al Cultrilor Nr. 52837 din 15 Mai 1940.

Toate cererile se vor trimite, însoțite de acte în regulă, împreună cu declarația cerută cu ord. Min. Nr. 44794, direct vicariatului, care va lua contactul cuvenit cu P. C. Protoerei, în vederea misiunilor în aceste posturi.

Alba Iulia 20 Noemvrie 1940.

Președinte, Secretar,
Pr. Al. Baba Pr. N. Belea

Nr. 054—1940.

Comunicat

Se aduce la cunoștința On. Cler parohial, conform ord. nr.

53896 din 14. XI. 1940, Min. Cultelor și Artelor, că sunt declarate sărbători legale, când autoritățile publice vor fi închise, următoarele zile:

I. Sărbători religioase:

Toate duminicile din cursul anului.

Anul nou — Sfântul Vasile Boboteaza (6 Ianuarie), Buna Vestire (25 Martie), Paștile 5 zile (Vinerea Mare — a treia zi de Paști), Sft. Gheorghe (23 Aprilie), Rusalii 2 zile, Sft. Petru și Pavel (29 Iunie), Schimbarea la față (6 August), Sf. Maria Mare (15 August), Nașterea Maicii Domnului (8 Septemvrie), Înălțarea Sfintei Cruci (14 Septemvrie), Sft. Dumitru (26 Octomvrie), Sft. Nicolae (6 Decemvrie), Crăciun 4 zile.

II. Comemorări naționale:

Ziua Unirii (24 Ianuarie), Sft. Mihail și Gavril (8 Noemvrie).

IV, Sărbători naționale și sociale,

Sărbătoarea Muncii (1 Maiu), Ziua Libertății (6 Septemvrie). În aceste zile se va sluji Te Deum în fiecare biserică ortodoxă rom.

Alba Iulia, 20 Noemvrie 1940.

Președinte, Secretar,
Al. Baba P. N. Belea

No. 965|1940.

Comunicat

Cu Decretul-Lege Nr. 3468 din 18 Octomvrie a. c. s'a admis ca absolvenții și licențiații de teologie să fie hirotoniți pentru anumite parohii libere. Ei sunt însă obligați să dea o declarație că nu reflectează la salari bugetar, până la înființarea de parohii noi, în cari se vor putea apoi plasa cu salari.

Acei hirotoniți în aceste condițiuni, au însă dreptul la venitul epitrahitului, în parohiile unde vor fi așezați.

Președinte Secretar
Al. Baba Pr. N. Belea

A V I Z

Se aduce la cunoștința On. preoșii din vicariat, că serviciile vicariatului s'au mutat, în mod provizor, în edificiul școlii primare Nr. 1 din Alba Iulia str. I. G. Duca (fostul muzeu archeologic).

1916 în Vechiul Regat, de unde a fost trimis într'o misiune specială în America.

Și în România Mare a jucat un rol însemnat, alegându-se în mai multe rânduri deputat.

Fiind tatăl lui Ionel Moța, a avut de suferit prigoană și sub regimul ultimei guvernări.

A luat și el parte la consiliul de coroană din 29 August 1940, când s'a decis cedarea unei părți din Ardeal ungarilor și a fost dintre aceia, care au votat pentru cedare.

Guvernul Țării, pentru meritele trecutului, i-a făcut funerarilor naționale și în ziua de 23 Noemvrie a fost înmormântat în Orăștie, lângă marea biserică pe care a clădit-o.

Prohodul a fost slujit de I. P. S. S. mitropolitul Nicolae, înconjurat de P. S. Sa episcopul Partenie al Armaiei, P. C. S. protopopul Al.

Baba, președintele vicariatului din Alba Iulia și peste 20 de preoți, fiind de față și reprezentanții guvernului și ai comandantului legionar.

După oficierea slujbei religioase, înalt Prea Sfinția Sa, Mitropolitul Nicolae Balan a rostit o cuvântare, zicând între altele:

Protopopul Moța a fost un om care a rămas credincios dealurilor sale până la moarte, un preot onorat și un adevărat păstor de suflete.

Biserica l-a ridicat la treapta de stavrofor iar nația la cea de Apostol al credinței în neam. Marea însușire a dispărutului a fost de a fi făcut o punte între credința în Christos și idealul național.

După cuvântarea funebră a I. P. S. S., au mai vorbit dnii Ion Zelea-Codreanu, Zaharia Stanciu și Pr. I. Vințan. Dumnezeu să-l odihnească.

O mare procesiune religioasă în București

La chemarea I. P. S. S. patriarhul Nicodim al României, în ziua de 21 Noemvrie a. c. capitala Țării a fost martoră celei mai mari procesiuni religioase.

Zeci de mii de oameni au format cortegiul procesiunii și tot zeci de mii de oameni s'au aliniat, deoparte și de alta, de-a lungul drumului pe unde a trecut mulțimea aceasta.

A fost o după amiază a e- vlaviei, a reculegerii a închinării lui Dumnezeu cu toată umilința de care a fost capabilă populația unui oraș, în care obicinuința rea a pervertit nenumărate suflete bune. Prea înfricoșătoare au fost însă semnele lui Dumnezeu, în ultimul timp, pentru-ca să nu se cutremure conștiințele și să nu se înmulțească numărul acelor, care au ingenunchiat cu făclii aprinse, rugându-se lui Dumnezeu.

Procesiunea a porinit delat sfânta Patriarhie, la orele 4 p.m. În frunte mergea clerul capitalei,

după care era dusă racla sfântului Dimitrie Băsarabov, făcătorul de minuni. A urmat după aceea convoiul credincioșilor, trecând prin centrul capitalei și revenind la catedrala patriarhală.

Clădirile străzilor pe unde a trecut cortegiul au fost împodobite cu lumânări și candelă, după cum locatarii au fost credincioși buni sau nu.

La Patriarhie I. P. S. S. patriarhul a rostit o cuvântare plină de învățăminte și de îmbărbătare pentru cei cu dreaptă credință.

A citit apoi rugăciunea de desjegare pentru cutremur și nenorociri, pe care mulțimea a ascultat-o cu mare cucernicie.

Un fior sfânt a pătruns în acele clipe nu numai pe cei care erau sub vraja cuvintelor auzite, ci și pe aceia, care în aceste vremuri de ne mai pomenită încercare prin care trece acest neam, nu mai văd scăpare decât delat îndurarea lui Dumnezeu.